

Војска на размеђи српског јунаштва и вазалства

Може ли се актуелној дилеми да ли је Војска Србије моћна регионална сила довољна да одбрани интересе земље или је то карикирање борбене моћи олично у парадерству војног врха додати и свеприсутна питалица са ширег друштвеног фона – постоји ли војна елита, ко је чини и докле допире харизма тих првобораца отаџбинске армије?

Сама дилема ће бити јаснија ако се претходно одговори на питање – представљају ли војну елиту само генерали, и то активни, јесу ли елита и све бројније високо нашлихтоване страначке колеге око министара, можда и страни саветници? Даље, шта је то генералски кор и где је позициониран, какав је статус Клуба генерала и адмирала – представљају ли они можда какву паралелну елиту ако их ова права не признаје?

Једно од гледања на елиту каже да су то они функционери који на својим високим државним пословима самостално доносе одлуке, па би по аналогiji с побројаним званичницима (министри, заменици, посланици, итд.) у систему одбране то били министар и његови помоћници цивили, сви генерали, начелници управа, јачи команданти, итд. Какав је онда статус све моћнијих партијски делегираних државних секретара, може ли се с првим радним местом ући у елиту?

Или по једном инверзном мишљењу војној елити не припадају ни генерали, ни њихов начелник, ни министар одбране јер, дефакто, у овом тренутку на размеђи српског јунаштва и вазалства, ни они не одлучују самостално о већини наших проблема. Обогаћује ли онда Србија светски терминолошки арсенал новим појмом – рецимо „елита на парче”, „елита из убеђења”, „виртуелна елита” и сл. Мало самостално, мало уз помоћ споља, мало менторски, а мало као домаћи задатак – и ето елитизма на српски начин. Пада ли онда, просто речено, одрживост целе приче о постојању војног елитизма у Србији?

Шта о томе кажу западни стандарди, тај наш недосањани санак? Десет година праксе у

јавној управи па висока школа државне администрације су голе претпоставке за било какво високо место. За министре још којекакве квалификације приде. А код нас партијска припадност, и да останемо на терену одбране, понеки збрзани курс тамо код њих. Запад има и рецептуру за брзу промоцију високих вредности, једну производњу бофл робе за закаснеле транзиционе путнике као сасвим добро профилисану извозну грану.

И добро се примила ова берза код бројних штићеника на бившим југо-просторима. Зар нису тако комшије Хрвати двонедељним курсевима промовисали генерале из редова месара, грађевинских предузимача и ауто-превозника. Србија на срећу није али зашто нам се такво пабирчење основних безбедносних знања представља као кључни аргумент за успешно војно министровање? А то су само школице које на Западу завршава сваки кандидат за шефа градске полиције.

Помало би карикатурална била ретроспектива квалификација протутњалих министара одбране у овој држави (част једном изузетку), рецимо од 2000. године (од убиства Павла Булатовића). Јавност ове земље не занимају много детаљи око подобности бивших министара, као ни стандарди Запада. Зашто би јој онда то неко презентовао ризикујући да доживи ефекат бумеранга. Овако је лакше да се то све прогута, па чак и како на Западу трудница може постати министарка одбране и породити се између две авганистанске мисије. Зашто онда по тој мантри не би српски министар одбране могао бити и онај Шојићев кандидат.

Елита је уз менаџерство данас кључна атрибуција ветрова из домицилног МО, с тим што се о елитизму не говори јавно али се форсира свакодневним брушењем свести својих поданика. Сваки курс у Ахену или Авијану је квалификација за клуб елитних, а свака посета ранчерима у Охају корак од седам миља. Дотле је сваки јавни наступ званичника МО непристојно зачињен успесима „менаџерског тима”, улогом „војног менаџмента” или капацитетима „војних менаџера”. Одакле је грунула ова пошаст непримерена војном организовању, има ли тога у овим законима на које се толико славодобитно позива ресавска војна школа.

Где су и чиме досад управљали сви ти новокомпоновани војни менаџери? Постоји ли нпр. главни менаџер кабинета, одговорни менаџер тендерске канцеларије, помоћни менаџер за тумачење закона или нижи менаџер за војну моду? На Западу разуман отац неће свом нестручном сину дати ни трактор на управљање, а у Србији може и ресор неког министарства. Хоћемо ли ускоро и команданте преквалификовати у менаџере па да српски традиционално зазвучи како је бригадни генерал Пера Перић менаџер оклопне

Елита из убеђена

Пише: Милан Комар
понедељак, 16 јун 2008 21:22

бригаде.

Кад већ поменух тендере, било би занимљиво знати који је то менаџерски ниво војне елите прописао услове за набавку вредну 600.000 евра (барокомора за ВМА, рок 17. јуни) кад се међу експертима у Београду већ прича којој је фирми та набавка намењена, па се чак помиње и адреса фирме у којој су скројени тендерски услови. Пошто елита по свом универзалном коду мора да има одговоре на сва питања – има ли српска одговор на ово.

Војни коментатор

[Политика 16. 06. 2008]